

ره‌یافت من | اجزای سیستم کنترل داخلی: اطلاعات و ارتباطات

شماره ۱۷ تاریخ ۴ اسفند ماه ۱۴۰۳

محمد علی باقرپور ولاشانی

هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد

رئیس هیات مدیره شرکت ره‌یافت و راه‌برد نواندیشان پویا (ره‌نو)

در نوشتار قبلی (ره‌یافت من: شماره ۱۶) مطالبی در باره جزء سوم سیستم کنترل داخلی تحت عنوان "فعالیت های کنترلی" بیان گردید. در این نوشتار، مطالبی در خصوص جزء چهارم سیستم کنترل داخلی تحت عنوان "اطلاعات و ارتباطات" ارائه خواهد شد. تجربه تاریخی نشان داده که سازمان های موفق و پیشرو، آنهایی بوده که توانسته نیازها و انتظارات ذینفعان مختلف خاصه اشخاص کلیدی را تامین نمایند. یکی از نیازهای اصلی ذینفعان، نیاز به اطلاعاتی (مالی و غیر مالی) است که به آنها جهت برنامه ریزی، تصمیم گیری، اجرا، کنترل، ارزیابی، نظارت و پاسخ‌خواهی اثربخش کمک می نماید. این جزء از سیستم کنترل داخلی، عمدتاً مرتبط با نیازهای اطلاعاتی ذینفعان و به ویژه، اهداف اطلاعاتی سازمان بوده و بر این نکته تاکید دارد که مدیریت ارشد باید شرایط و بستر لازم را به نحوی فراهم نماید که تمامی نیازهای اطلاعاتی در رابطه با سازمان (درونی و بیرونی) با تهیه و ارائه اطلاعات باکیفیت تامین گردد. برای تحقق این هدف، نخست، باید یک سیستم اطلاعاتی متناسب با نیازهای اطلاعاتی ذینفعان طراحی و مستقر گردد و دوم، کانال‌های ارتباطی دوسویه در داخل سازمان بین بخش های مختلف و همچنین، بین سازمان و محیط پیرامون آن (افراد برون سازمانی) وجود داشته باشد. وجود کانال‌های ارتباطی باعث گردیده که مدیریت ارشد به راحتی بتواند پیام های خود را به سطوح پایین سازمان منتقل نموده و از طرف دیگر، افراد در سطوح مذکور نیز بتوانند به راحتی با مدیریت ارشد در ارتباط بوده و موارد لازم را به آنها منتقل نمایند. علاوه بر این، باید بین بخش های مختلف سازمان نیز کانال‌های ارتباطی وجود داشته باشد. در کل، وجود این جزء

باید این اطمینان را برای مدیریت ارشد فراهم آورده که سازمان، اطلاعات با کیفیت مورد نیاز خود را تحصیل و یا تولید کرده و از آن استفاده می نماید. همچنین، به نحو مناسب آن‌ها را در درون و برون خود به افراد مربوط منتقل کرده و از کانال‌های ارتباطی مناسبی با افراد برون سازمانی برخوردار می‌باشد. در پایان ذکر این نکته ضروری است که یکی از حوزه های اصلی مسئولیت و نقش آفرینی کمیته حسابرسی، حسابرسی مستقل (مالی) و حسابرسی داخلی، جزء "اطلاعات و ارتباطات" می باشد.